

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ
У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ

ЗВІТ

про результати
діяльності НКРЕКП

2023

БРОШУРА

Про НКРЕКП

НКРЕКП є постійно діючим центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, що функціонує за колегіальним принципом, до складу якого входять 7 членів, у т.ч. Голова, які мають рівні права.

● СКЛАД НКРЕКП ПРОТЯГОМ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

Ольга
Бабій

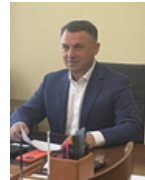
Руслан
Кайдаш

Дмитро
Коваленко

Олексій
Магда

Валерій
Тарасюк

Костянтин
Ущатовський

Олександр
Формагей

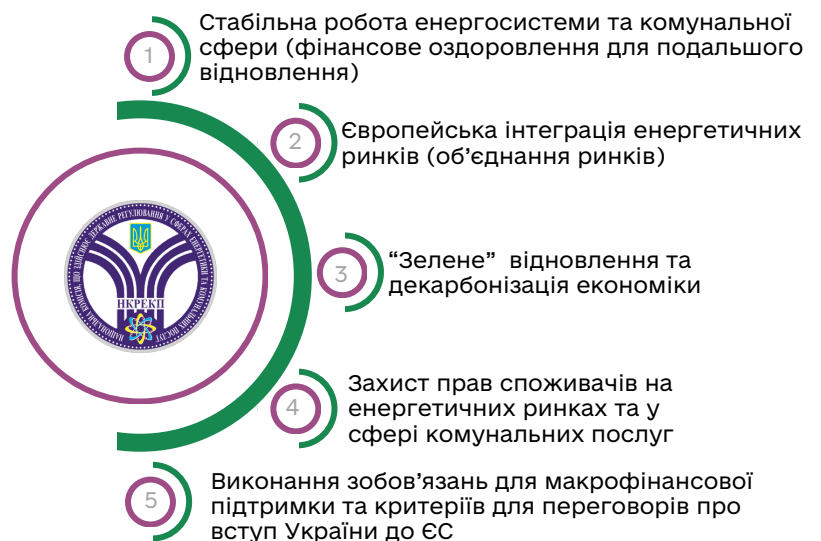
● МІСІЯ НКРЕКП

здійснення державного регулювання для досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави; забезпечення енергетичної безпеки, європейської інтеграції ринків електричної енергії та природного газу України.

● ПРИНЦИПИ РОБОТИ

- законність, самостійність і незалежність у межах, визначених законом;
- компетентність, ефективність, справедливість;
- прогнозованість та своєчасність прийняття рішень;
- адресність регулювання, неупередженість та об'єктивність під час прийняття рішень;
- відкритість і прозорість, гласність процесу державного регулювання;
- недопущення дискримінації та відповідальність за прийняті рішення.

● ОСНОВНІ ЦІЛІ

НКРЕКП-2023 у цифрах

189

відкритих засідань
НКРЕКП
(+125%*)

3040

прийнятих
НКРЕКП рішень
(+44%*)

9 643

тарифів
встановлено
(+196%*)

275

інвестиційних програм та
планів розвитку ліцензіатів
схвалено
(+117%*)

295

ліцензій видано та
переоформлено
(+11%*)

32 095

опрацьованих
звернень
(+123%*)

551

перевірку
здійснено
(+37%*)

216

накладених штрафів
та санкцій
(на суму 42,7 млн грн)
(+79%*)

16 430

ставок плати на
приєднання затверджено
(-10%*)

42

рішень судів на користь
НКРЕКП (з 73)
(-56%**)

* зміна порівняно із 2022 звітним роком (+/-%)

** при цьому відсоток рішень на користь НКРЕКП від загальної кількості судових процесів не змінився

Електроенергетика

● КЛЮЧОВІ РІШЕННЯ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ КРОКИ

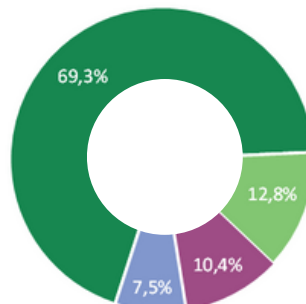
- 11.04.2023** внесено окремі технічні вимоги ENTSO-E в Кодекс системи передачі для підвищення надійності роботи ОЕС України в Синхронній зоні Континентальної Європи
- 09.05.2023** споживачам надано можливість продавати електроенергію, вироблену з ВДЕ, постачальнику за вільними цінами (а не лише ПУП)
- 10.06.2023** ВРУ прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» (REMIT)
- 27.06.2023** збільшено граничні ціни на спотових ринках електроенергії, виокремлено три періоди доби із різними граничними цінами – «нічні» години, «денні» години та години максимального навантаження
- 30.06.2023** ВРУ прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та «зеленої» трансформації енергетичної системи України», яким впроваджуються нові механізми стимулювання ВДЕ
- 01.11.2023** скасовано вимогу отримувати ліцензію на виробництво теплової енергії когенераційними установками до 5 МВт, що сприяє встановленню маневреної розподіленої генерації, менш вразливої до ворожих обстрілів
- 27.12.2023** схвалено для обговорень проект закону щодо транспозиції деяких актів Енергетичного Співтовариства, яким транспонуються положення Пакету чистої енергії ЄС

● ТРАНСКОРДОННІ ПИТАННЯ

Протягом 2023 року Регулятором погоджено Правила та структуру розподілу пропускної спроможності міждержавних перетинів із суміжними країнами, уможлививши транскордонний комерційний обмін електроенергією відповідно до вимог законодавства ЄС на кордонах із Польщею, Словаччиною і Угорщиною на європейській платформі JAO (з початку 2024 року), з Румунією - на платформі НЕК "Укренерго".

Частка експортованої електроенергії в розрізі міждержавних перетинів

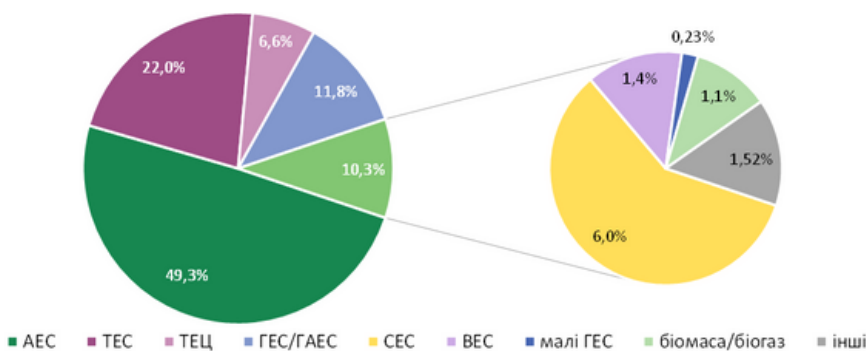
Частка імпортованої електроенергії в розрізі міждержавних перетинів

Загальний обсяг експорту у 2023 році становив **366,14 тис. МВт-год** (↓86 % у порівнянні з 2022), а імпорту - **806,53 тис. МВт-год** (↓2 %).

До того ж, протягом 2023 року:

- залучено **55,9 тис. МВт-год** аварійної допомоги вартістю 407 млн грн (без ПДВ);
- надано **5,1 тис. МВт-год** аварійної допомоги ОСП Польщі вартістю **13 млн грн** (без ПДВ).

● ВИРОБНИЦТВО ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Структура виробництва електроенергії в Україні у розрізі джерел походження

У 2023 році в Україні вироблено **105 833,5 тис. МВт-год** електроенергії (↓6,4 % у порівнянні з 2022 роком та ↓32,7 % у порівнянні з 2021 роком).

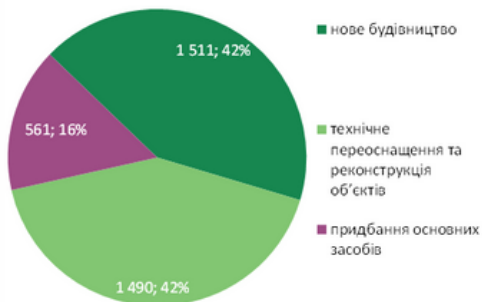
У порівнянні з 2022 та 2021 роками найбільше скоротилося виробництво на:

- АЕС (↓16,1 %; ↓39,4 % відповідно);
- ТЕС (↓4,1 %; ↓37,3 % відповідно);
- ТЕЦ та КГУ (↓19,3 %; ↓24,1 % відповідно).

Доступна встановлена потужність скоротилася із 27 ГВт до **18 ГВт** (↓66 % у порівнянні з 2021 роком) у зв'язку із повномасштабним вторгненням РФ.

Електроенергетика

ІНВЕСТИЦІЇ У СИСТЕМУ ПЕРЕДАЧІ

Цільові напрями Інвестиційної програми НЕК «Укренерго» на 2023 рік, млн грн (без ПДВ)

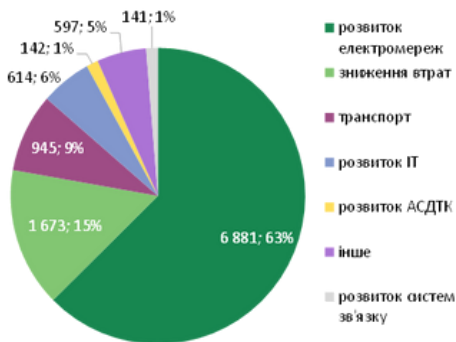
Схвалено:

- План розвитку системи передачі на 2023 – 2032 роки обсягом **67,5 млрд грн** (без ПДВ);
- Інвестиційну програму НЕК «Укренерго» на 2023 рік обсягом **3 563 млн грн** (без ПДВ) з урахуванням змін;

Джерела фінансування: кредити (42 %), тарифні кошти (44 %), дохід від розподілу пропускної спроможності (10 %) та інше.

У 2023 році основні обсяги фінансування були спрямовані на технічне переоснащення, реконструкцію та будівництво енергооб'єктів системи передачі, зокрема стратегічно важливих.

ІНВЕСТИЦІЇ У СИСТЕМИ РОЗПОДІЛУ

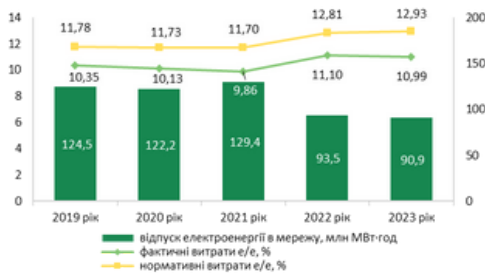
Цільові напрями інвестиційних програм ОСР на 2023 рік, млн грн (без ПДВ), %

Розглянуто та схвалено 26 інвестиційних програм ОСР на 2023 рік на загальну суму **10,995 млрд грн** (без ПДВ), з них **10,528 млрд грн** (без ПДВ) – для 22 ОСР зі стимулюючим тарифоутворенням.

Основним джерелом фінансування інвестиційних програм є тариф (84,3 %). Серед додаткових джерел фінансування – кошти, отримані від споживачів як оплата за реактивну енергію (11 %), невикористані кошти попередніх періодів (4,8 %).

Фактичний обсяг фінансування інвестиційних програм ОСР за 2023 рік склав **7,2 млрд грн** (без ПДВ) або 65,3 % від запланованого.

ВТРАТИ В ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖАХ

Технологічні витрати електроенергії в розподільчих мережах 0,38 – 150 кВ

Технологічні витрати в системі передачі у 2023 році склали **2 667 млн кВт·год** або **2,5 %** (↓0%).

Технологічні витрати в мережах ОСР склали **9 994 млн кВт·год** або **10,99 %** (↓0,11 %) при нормативних витратах 12,93 %.

29 ОСР відпрацювали в межах нормативних витрат, 3 - з їх перевищенням.

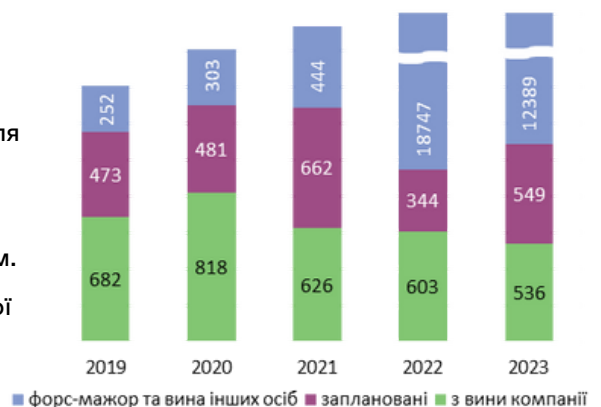
НАДІЙНІСТЬ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

SAIDI* з вини компанії **↓11,1 %** порівняно з 2022 роком.

SAIDI внаслідок запланованих перерв з попередженням споживачів **↑59,6 %**, що пов'язано зі збільшенням ремонтних робіт та заходів для покращення надійності електричних мереж.

SAIDI внаслідок форс-мажорних обставин та вини інших осіб **↓34 %** порівняно з минулорічним та все ж сягає надзвичайно високого рівня у 12 389 хв, що майже **в 28 разів більше порівняно з 2021 роком**.

Причинами такого рівня SAIDI є пошкодження або знищення великої кількості об'єктів енергетичної інфраструктури внаслідок ведення активних бойових дій на території України та постійні ракетно-бомбові удари зі сторони країни-агресора.

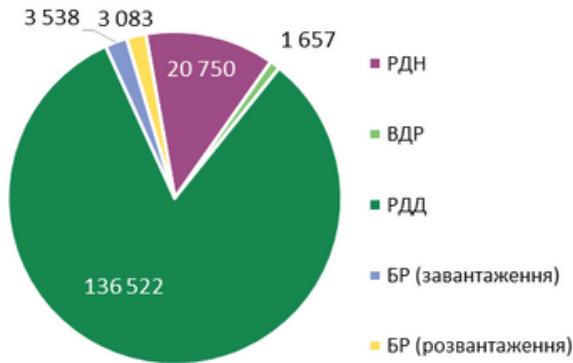
Показники SAIDI по роках, хв.

* - індекс середньої тривалості довгих перерв в електропостачанні

Електроенергетика

ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ОПТОВОГО РИНКУ

СТРУКТУРА ТОРГІВЛІ ЗА СЕГМЕНТАМИ

За обсягами купівлі-продажу електроенергії традиційно ринок двосторонніх договорів займає найбільшу частку **82,5 %** (попри незначне $\downarrow 2$ % порівняно з попереднім роком). Частка РДН дещо зросла порівняно з 2022 роком та становить **12,5 %** ($\uparrow 14$ %). Частка ВДР зменшилась на 39 % у порівнянні з 2022 роком та склала 1 %.

Загальний обсяг купівлі-продажу електроенергії зменшився на 3,6 % порівняно з 2022 роком та на 43 % порівняно з 2021 роком.

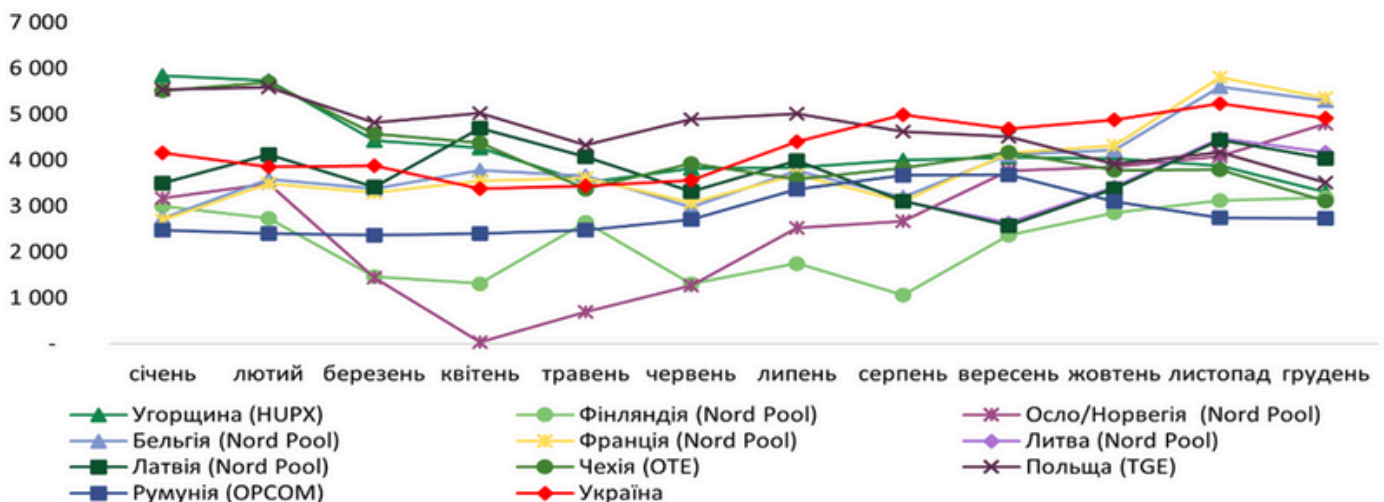
ДИНАМІКА ЦІН НА РДН ТА ВДР

Середньозважена ціна на РДН склала **3 617,6 грн/МВт·год**, що майже на 30 % вище у порівнянні з 2022 роком. На ВДР середньозважена ціна склала **3 857,7 грн/МВт·год**, що на 6,6 % вище ніж у 2022 році.

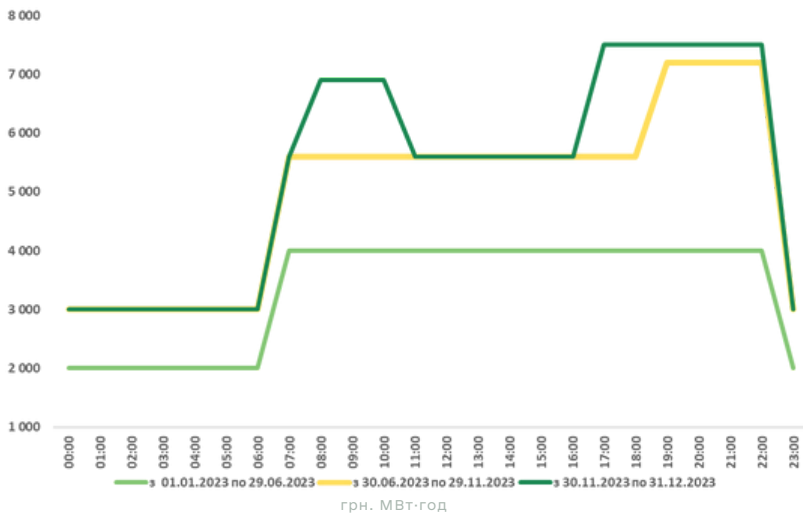
Підвищення цін на РДН та ВДР стало наслідком стійкого дефіциту генеруючих потужностей в енергосистемі та необхідністю приведення цінових обмежень до фактичних цін на ринках Євросоюзу для можливості забезпечення максимального обсягу імпорту.

Загалом, ціни на РДН в Україні протягом 2023 року тримались на рівні європейських.

Електроенергетика

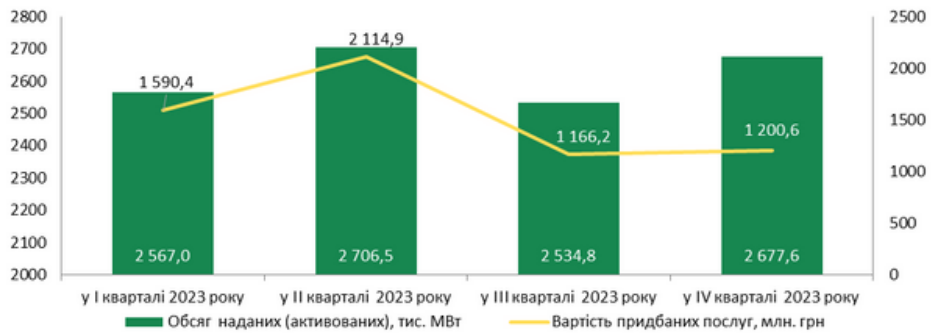
ЦІНОВІ ОБМЕЖЕННЯ НА РДН ТА ВДР

У зв'язку зі значними ціновими коливаннями на спотових ринках, НКРЕКП двічі протягом 2023 року переглядала цінові обмеження відповідно до Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на РДН, ВДР та БР, затвердженої постановою НКРЕКП від 27.09.2022 № 1221.

РИНОК ДОПОМІЖНИХ ПОСЛУГ

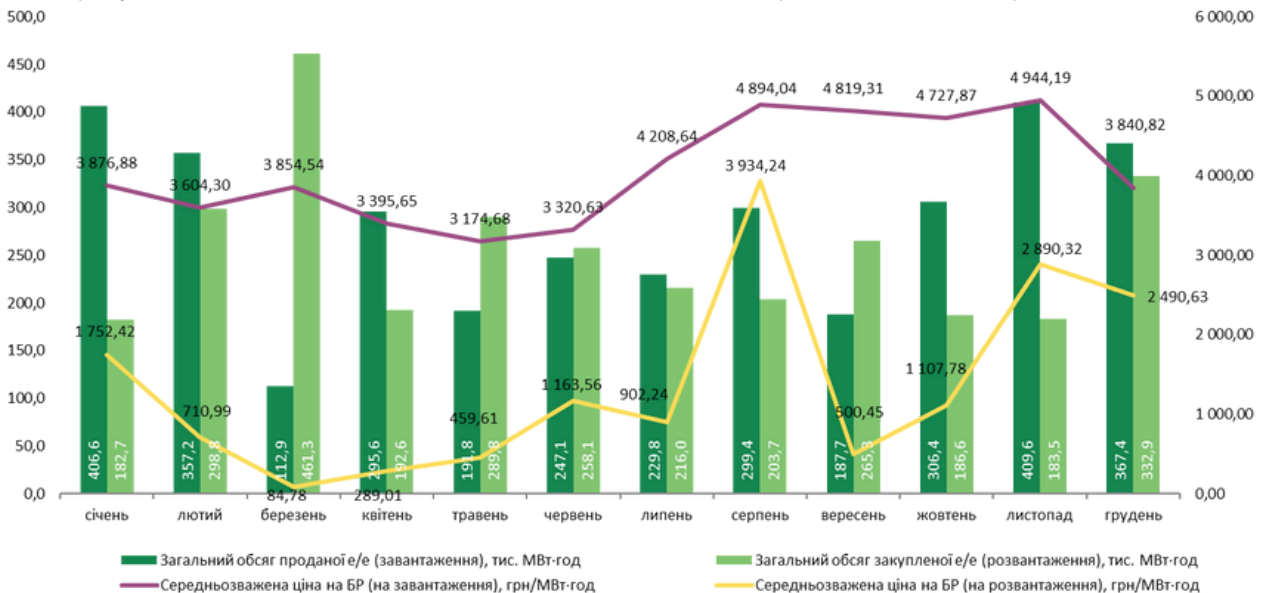
У 2023 році на РДН обсяг необхідних допоміжних послуг становив **23 670,4 тис. МВт**. Загальний обсяг наданих (активованих) допоміжних послуг протягом 2023 року становив **10 485,9 тис. МВт**, вартість яких склала **6 072,2 млн грн**, що відповідає показникам цього сегмента ринку за 2022 рік.

БАЛАНСУЮЧИЙ РИНОК

У 2023 році загальний обсяг проданої електричної енергії (на завантаження) склав **3 411,7 тис. МВт-год** вартістю **13 954,7 млн грн**, з них з метою врегулювання системних обмежень – 491,0 тис. МВт-год вартістю 1 381,7 млн грн.

Загальний обсяг закупленої електричної енергії (на розвантаження) склав **3 071,3 тис. МВт-год** вартістю **3 756,3 млн грн**, з яких з метою врегулювання системних обмежень – 810,6 тис. МВт-год вартістю 2 407,1 млн грн.

Електроенергетика

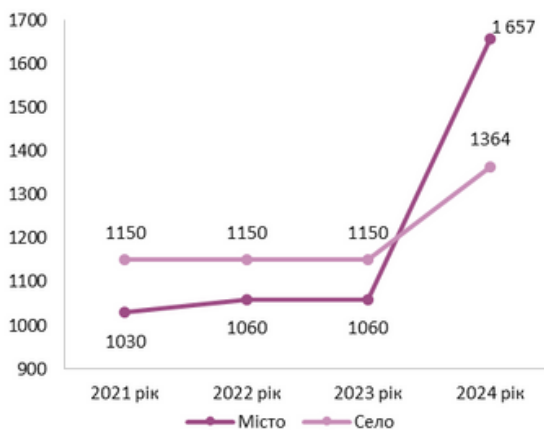
● ПРИЄДНАННЯ ДО ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ

26.03.2022 НКРЕКП постановила ОСР здійснювати надання послуг з приєднання електроустановок за заявами, отриманими після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну, виключно відповідно до Порядку тимчасового приєднання електроустановок до системи розподілу у період дії в Україні воєнного стану.

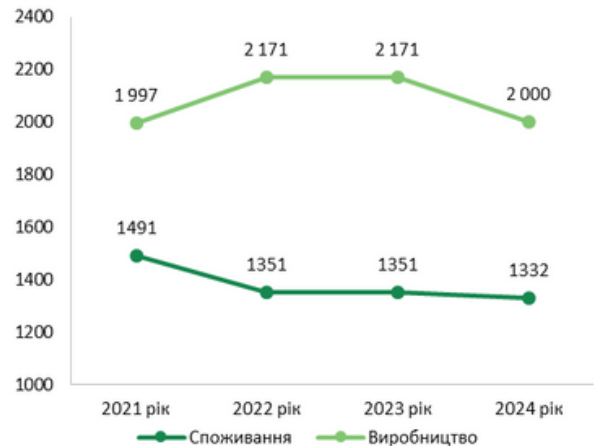
З 01.01.2024 НКРЕКП відновила порядок приєднання до електричних розподільчих мереж відповідно до вимог КСР з використанням ставок плати за приєднання, крім територій, де можливі бойові дії, територій активних бойових дій.

29.12.2023 затверджено **ставки плати за стандартне та нестандартне приєднання** відповідно до вимог КСР.

Середні значення затверджених ставок плати за стандартне приєднання до мереж ОСР, грн/кВт (без ПДВ)

Середні значення затверджених ставок плати за нестандартне приєднання до мереж ОСР, грн/кВт (без ПДВ)

● РОЗВИТОК “РОЗУМНИХ” ЕЛЕКТРОМЕРЕЖ

В рамках реалізації Концепції впровадження «розумних мереж» в Україні до 2035 року Регулятор враховував в інвестиційних програмах ОСР кошти на телемеханізацію підстанцій, впровадження/оновлення програмних комплексів та інтелектуальних лічильників у споживачів. Зокрема:

289 млн грн

вартість заходів, які вжили 17 ОСР для впровадження/оновлення програмних комплексів автоматизації та дистанційного керування об'єктами електроенергетики.

254 млн грн

вартість 157 заходів з реконструкції ПЛ-10 кВ із встановлення реклоузерів для підвищення ефективності управління ремонтними бригадами.

317 тис.

побутових споживачів встановили інтелектуальні лічильники для автоматичного формування достовірного балансу споживання електроенергії.

Електроенергетика

РОЗДРІБНИЙ РИНОК

ОБСЯГИ СПОЖИВАННЯ ТА КІЛЬКІСТЬ СПОЖИВАЧІВ ТА ПОСТАЧАЛЬНИКІВ

Загальна кількість договорів про постачання електроенергії, укладених зі споживачами

17 852 807

Договори постачальників універсальних послуг (ПУП) зі споживачами

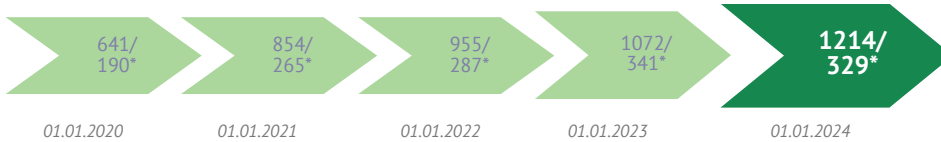
17 755 387

Договори постачальників за вільними цінами (ПВЦ) зі споживачами

96 909

Договори постачальника останньої надії (ПОН) зі споживачами

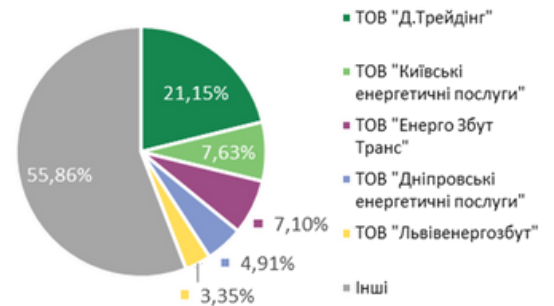
511

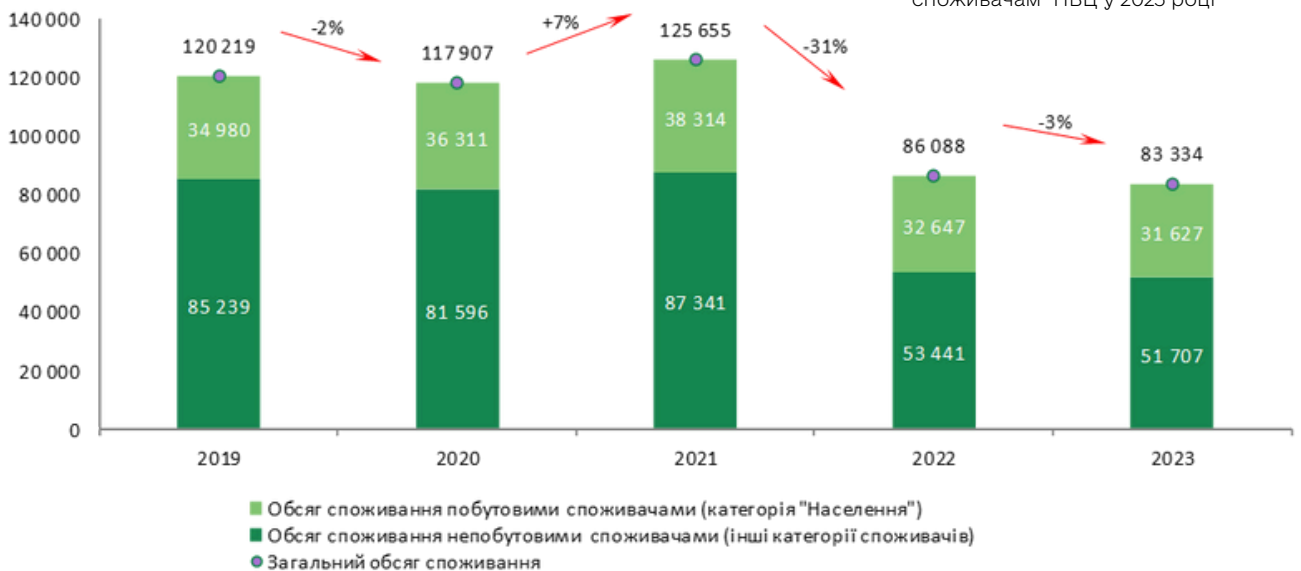
Загальна кількість електропостачальників, з них активних постачальників (*)

У 2023 році функції постачальників універсальних послуг (ПУП) на закріплених територіях (області та місто Київ) виконували **25** електропостачальників

1 323 індекс Герфіндаля-Гіршмана (ННІ) для сегменту постачання енергії побутовим споживачам (що свідчить про середній рівень концентрації)

Частка 5-и найбільших електропостачальників за обсягом постачання електричної енергії споживачам ПВЦ у 2023 році

Динаміка обсягів споживання на ринку електричної енергії у 2019-2023 роках, млн кВт-год

Падіння споживання електричної енергії усіма групами споживачів під час війни обумовлено тимчасовою окупацією українських територій; скороченням промислового виробництва через руйнування виробничих потужностей; застосуванням аварійних, стабілізаційних, екстрених відключень; призупиненням будівництва; руйнуванням житлового фонду та об'єктів соціальної інфраструктури; мінуванням земель та безпрецедентними міграційними процесами унаслідок воєнних дій.

Так, найбільша категорія споживачів до повномасштабного вторгнення – «Промисловість» – втратила свою першість у структурі споживання електроенергії. Натомість, у 2023 році категорія «Населення» стала найбільшим споживачем електроенергії та випереджає такі категорії, як транспорт, сільське господарство, будівництво, інші непромислові споживачі.

Електроенергетика

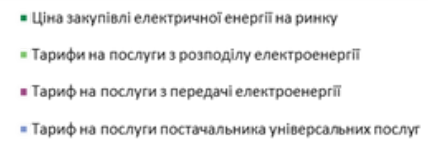
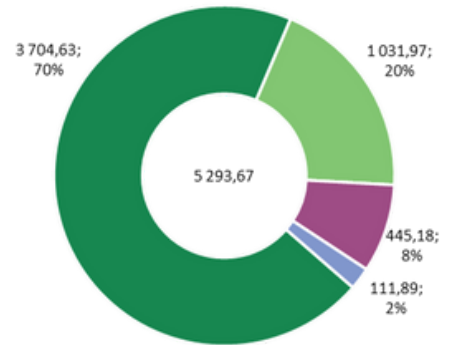
ЦІНИ НА УНІВЕРСАЛЬНІ ПОСЛУГИ

5 293,67

грн/МВт·год (без ПДВ)

Середньозважена ціна на універсальну послугу на електричну енергію у 2023 році

З метою попередження потенційного дефіциту коштів у ПУП, який міг бути спричинений різницею між фактичними та прогнозованими витратами на закупівлю електроенергії у зв'язку із підвищенням граничних цін на РДН/ВДР, Регулятор змінив розрахунковий період для визначення цін ПУП на серпень (на основі перших 10 діб липня 2023 року замість періоду з 09.06.2023 по 08.07.2023).

Структура середньозваженої ціни на універсальні послуги у 2023 році, грн/МВт·год

ЦІНИ НА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГІЮ ДЛЯ ПОБУТОВИХ СПОЖИВАЧІВ

до 31.05.2023

1,44
грн/кВт·год

місячний обсяг споживання до 250 кВт·год

1,68
грн/кВт·год

місячний обсяг споживання понад 250 кВт·год

з 01.06.2024

2,64
грн/кВт·год

незалежно від місячного обсягу споживання

Порівняння ціни на електричну енергію для побутових споживачів із рівнем ринкової ціни на електроенергію, грн/МВт·год (без ПДВ)

Протягом звітного періоду (з урахуванням перегляду ціни з 01.06.2024) кінцева ціна електроенергії для побутових споживачів в Україні залишалась найнижчою в Європі.

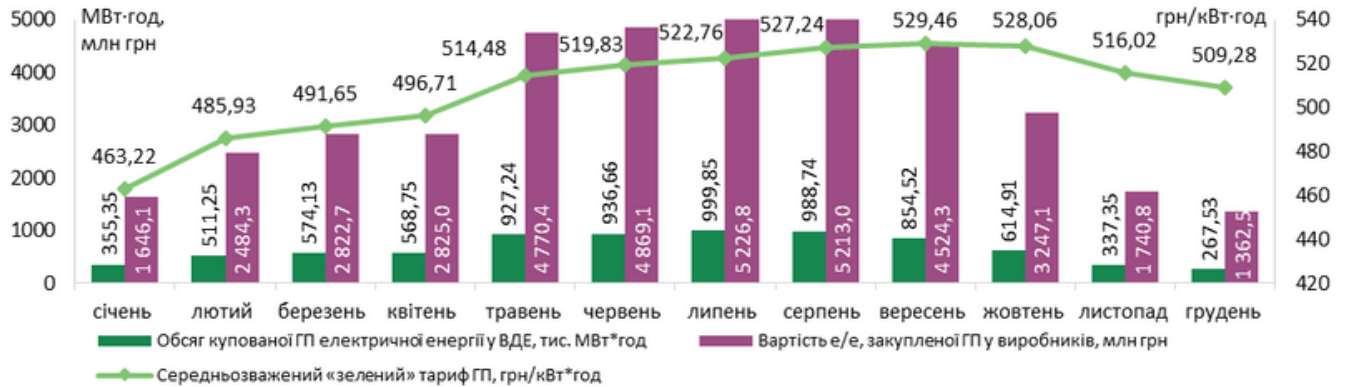

Середні ціни на електричну енергію (включаючи податки) для побутових споживачів у 2 півріччі 2023 року у європейських країнах, евро/кВт·год

Електроенергетика

ПОСЛУГИ ЗАГАЛЬНОСУСПІЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ

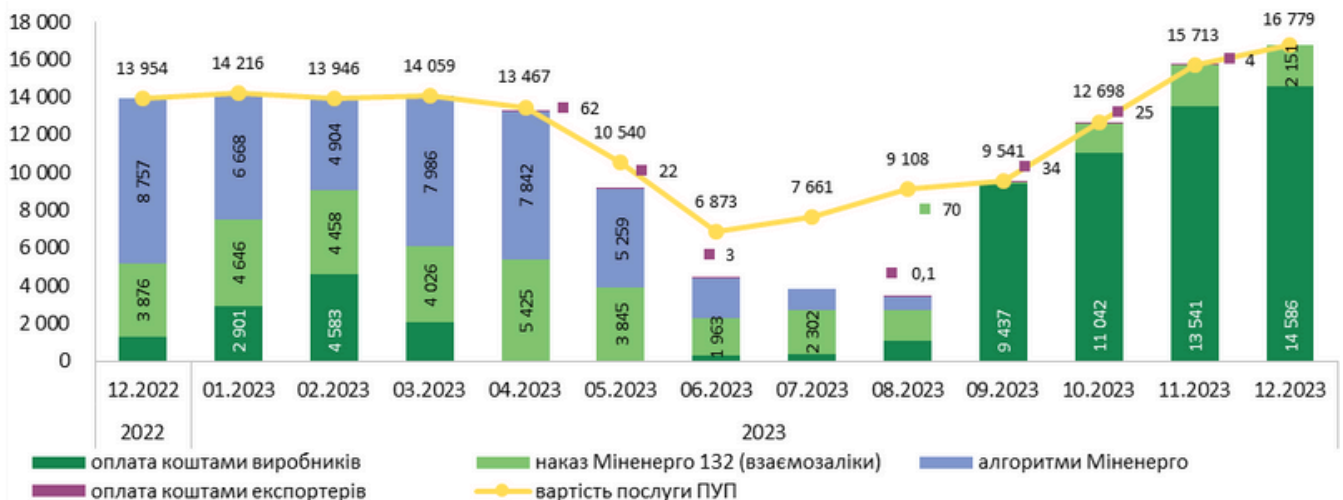
ПСО ЗІ ЗБІЛЬШЕННЯ ЧАСТКИ ВДЕ

Протягом 2023 року ГП придбав у виробників електричної енергії з альтернативних джерел **7 936,3 тис. МВт*год**, загальною вартістю **40 432,2 млн грн** (↑27 % у порівнянні з 2022 роком). Середньозважений «зелений» тариф склав **513,24 коп/кВт*год** (↑28 %).

ПУП придбали у приватних домогосподарств **1 423,83 тис. МВт*год** (↓2 %) загальною вартістю **4 522,65 млн грн** (↑16 %). При цьому середньозважена ціна послуги, наданої ПУП, склала **318 коп/кВт*год** (↑18 %).

ПСО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ ДЛЯ ПОБУТОВИХ СПОЖИВАЧІВ

Вартість наданої послуги із забезпечення доступності електроенергії для побутових споживачів у 2023 році склала **145 млрд грн (з ПДВ)** (↑15 %), з яких 83,5 % покрито ДП «НАЕК «Енергоатом», 16,4 % - ПрАТ «Укргідроенерго» та 0,1 % - експортерами електричної енергії. За результатами 2023 року заборгованість ДП «НАЕК «Енергоатом» склала 19,2 млрд грн (з ПДВ).

Для зменшення фінансового навантаження на учасників ПСО з 01.01.06.2023 фіксовану ціну для побутових споживачів було встановлено на рівні **2,64 грн/кВт*год** (↑57%).

ПСО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПОСТАЧАННЯ

Постановою КМУ від 07.07.2022 №775 передбачено спрямування 80 % умовного доходу експортерів електричної енергії на оплату послуг ПУП, наданих в межах ПСО із забезпечення доступності електроенергії для побутових споживачів.

Загальний обсяг коштів, сплачених експортерами електричної енергії ДП «Гарантований покупець» у 2023 році, склав **151,8 млн грн (з ПДВ)** (↓95 %).

ПСО ІЗ БЕЗПЕРЕБІЙНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОН

Відповідно до Постанови КМУ від 05.06.2019 № 483 ОСП придбає послуги із забезпечення роботи ПОН у розмірі 1/12 кошторису витрат ДПЗД «Укрінтеренерго» на діяльність ПОН.

НКРЕКП погодила кошторис витрат ДПЗД «Укрінтеренерго» на виконання функції ПОН у 2023 році на загальну суму **64 млн грн (без ПДВ)** (↑47 %).

Нафтогазовий сектор

КЛЮЧОВІ РІШЕННЯ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ КРОКИ

- 07.04.2023** остаточна сертифікація АТ “Укртрансгаз” як оператора газосховищ, який відповідає вимогам ЄС до безпеки газопостачання
- 08.06.2023** спрощено умови доступу виробників біометану до газової інфраструктури для усунення технічних обмежень передачі біометану до ГРМ
- 30.06.2023** встановлено тариф на послуги транспортування природного газу для точки входу на міждержавному з’єднанні з Республікою Молдова «Олексіївка» для диверсифікації джерел надходження природного газу
- 08.08.2023** спрощено процедуру зміни постачальника газу споживачами, що не є побутовими
- 01.10.2023** удосконалено підхід до визначення мінімальної плати за розподіл природного газу для побутових споживачів (нарахування здійснюється за неопломбоване газове обладнання)

РОЗВИТОК ВИРОБНИЦТВА БІОМЕТАНУ В УКРАЇНІ

08.06.2023 НКРЕКП внесено зміни до Кодексу ГТС та Кодексу ГРМ у частині вдосконалення умов доступу виробників біометану до об’єктів газової інфраструктури та нівелювання технічних обмежень передачі біометану до газорозподільної системи, що стимулюватиме виробників біометану до виробництва газу.

Зміни надають можливість виробникам біометану передавати в мережі Оператора ГТС надлишок газу, який не був використаний споживачами, приєднаними до мереж відповідного оператора ГРМ, за наявності реверсної компресорної станції, яка є об’єктом ГТС.

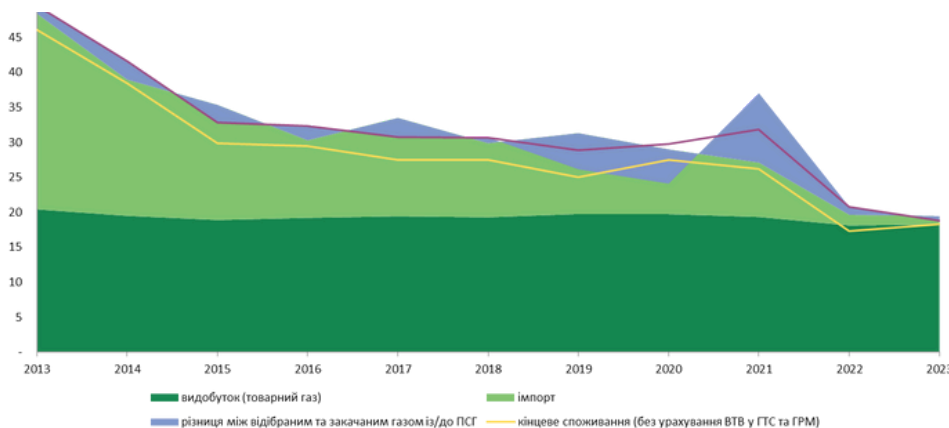
3 млн куб. м у рік загальна потужність першого біометанового заводу, відкритого у квітні 2023 року (у 2023 році передача біометану до ГТС та ГРМ не здійснювалась)

ЗМІНА ПОСТАЧАЛЬНИКА СПОЖИВАЧЕМ, ЩО НЕ Є ПОБУТОВИМ

Важливою передумовою розвитку конкуренції на ринку природного газу є забезпечення прозорості та ефективної процедури зміни постачальника природного газу. У 2023 році НКРЕКП спрощено процедуру зміни постачальника для непобутових споживачів, а саме:

- участь або підтвердження з боку діючого постачальника більше не вимагається
- необхідно лише письмово звернутись до нового постачальника із пропозицією укладення договору постачання природного газу
- споживач більше не зобов’язаний надавати новому постачальнику письмову довідку діючого постачальника або складений з ним акт звірки взаєморозрахунків про відсутність простроченої заборгованості
- після переходу до нового постачальника дія договору з попереднім постачальником призупиняється автоматично
- для зміни постачальника всі подальші заходи здійснюються новим постачальником через інформаційну платформу Оператора ГТС

НАДХОДЖЕННЯ ТА СПОЖИВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Обсяг кінцевого споживання у 2023 році збільшився у порівнянні з 2022 роком на 8 %.

У звітному році видобуто товарного природного газу на рівні попереднього року.

97,8 % покриття видобутком природного газу обсягів кінцевого споживання

Надходження та споживання природного газу,
2013 – 2023 роки, млрд куб. м

Нафтогазовий сектор

ВІДОКРЕМЛЕННЯ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ

ОПЕРАТОР ГТС

03 вересня 2023 року набрав чинності Закон України від 28.06.2023 № 3293-IX «Про оптимізацію структури власності оператора газотранспортної системи України».

На виконання положень цього Закону:

- 22 вересня 2023 року Міненерго визначено органом, уповноваженим управляти корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі ТОВ «Оператор ГТС України» (далі - «Товариство»);
- 17 жовтня 2023 року комісією з припинення АТ «МГУ» підготовлено та підписано передавальний акт АТ «МГУ» до правонаступника – ТОВ «Оператор ГТС України».

27 жовтня 2023 року:

- завершено процедуру приєднання АТ «МГУ» до Товариства, внаслідок чого державну реєстрацію АТ «МГУ» припинено;
- проведено державну реєстрацію змін до відомостей про Товариство, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- проведено державну реєстрацію нової редакції Статуту Товариства, яким визначено перелік та обсяг повноважень органів управління Товариства: виконавчого органу Товариства, Наглядової ради та Загальних зборів, повноваження та функції яких здійснюються одноосібно єдиним учасником Товариства – державою в особі органу управління.

Таким чином, протягом 2023 року корпоративна реформа Товариства завершилася.

ОПЕРАТОРИ ГРМ

Відповідно до положень статті 39 Закону України «Про ринок природного газу», оператор газорозподільної системи не може провадити діяльність з видобутку, транспортування або постачання природного газу.

Оператор газорозподільної системи розробляє і впроваджує програму відповідності, що повинна застосовуватися до всіх працівників такого оператора. Звіт про виконання програми відповідності щорічно подається Регулятору посадовою особою або органом відповідного оператора, відповідальним за моніторинг впровадження програм відповідності, та розміщується на веб-сайті Регулятора.

46
суб'єктів
господарювання

мали ліцензію на розподіл природного газу (6 з них, які мають менше 100 000 підключених споживачів, звільнено Регулятором від виконання вимог статті 39 цього Закону).

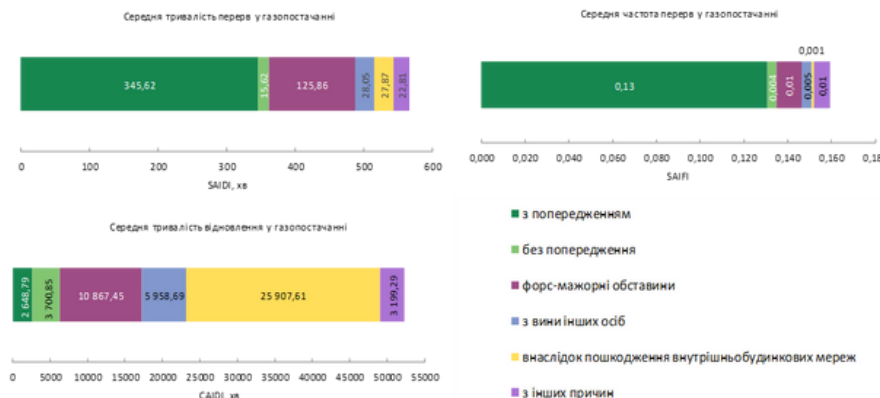
СЕРТИФІКАЦІЯ ОПЕРАТОРА ГАЗОСХОВИЩ

Постановою від 01.03.2023 № 393 НКРЕКП прийняла попереднє рішення про сертифікацію оператора газосховища АТ «Укртрансгаз» та розпочала відповідні консультації із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

З урахуванням наданого 31.03.2023 висновку Секретаріату Енергетичного Співтовариства щодо відповідності АТ «Укртрансгаз» положенням статті 3а(6) Регламенту (ЄС) № 715/2009 від 13.07.2009, НКРЕКП постановою від 07.04.2023 № 630 прийняла остаточне рішення про сертифікацію оператора газосховища АТ «Укртрансгаз».

БЕЗПЕКА ТА НАДІЙНІСТЬ ГАЗОРОЗПОДІЛЬНИХ СИСТЕМ

У звітному періоді запроваджено моніторинг показників надійності (безперервності) газопостачання споживачів та показників безпеки газорозподільних систем.

Відповідно до Правил безпеки систем газопостачання локалізація і ліквідація аварійних ситуацій в газорозподільних системах здійснюються аварійно-диспетчерськими службами/ аварійними газовими службами. У 2023 році було зафіксовано 492 аварійних виклики від заявників на місце аварій, при цьому кількість аварійних викликів з часом прибуття на місце виклику, що перевищує встановлений Правилами строк в 40 хвилин від часу надходження повідомлення, становила 744, або 0,15 % від загальної кількості аварійних викликів.

Нафтогазовий сектор

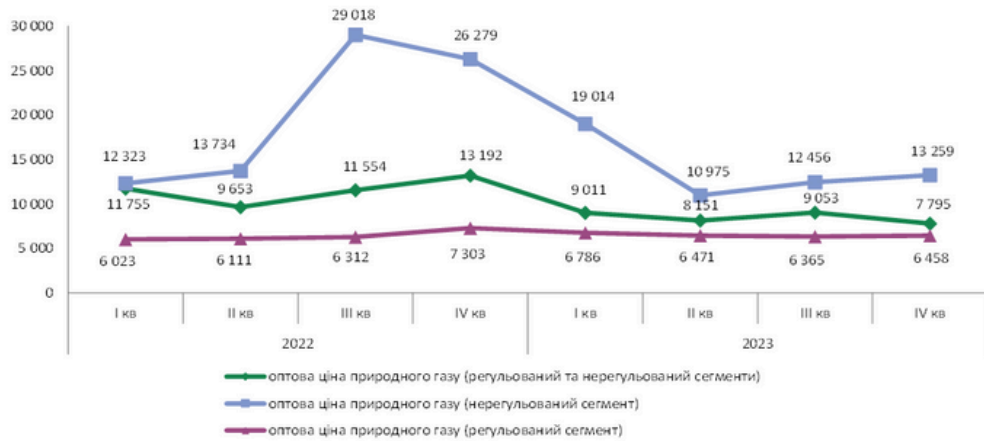
ОПТОВИЙ РИНОК ПРИРОДНОГО ГАЗУ

У 2023 році середньозважена оптова ціна природного газу становила 8 471 грн за тис. м³ (без ПДВ) та порівняно з 2022 роком (11 653 грн за тис. м³) зменшилась на 27 %.

Оптовий ринок природного газу можна умовно поділити на два сегменти: регульований сегмент оптового ринку, який функціонує згідно зі статтею 11 Закону України «Про ринок природного газу», та нерегульований сегмент оптового ринку із вільним ціноутворенням.

Регульована оптова ціна у 2023 році була на 6 938 грн за тис. м³ (або на 51 %) нижчою ніж ціна на нерегульованому сегменті оптового ринку природного газу, а у 2022 році – на 9 244 грн за тис. м³ (або на 58 %).

У першому кварталі 2023 року ціна на регульованому сегменті оптового ринку природного газу була майже в три рази нижчою ніж на оптовому ринку з вільним ціноутворенням, у другому кварталі різниця між регульованою та нерегульованою оптовою ціною суттєво зменшилась, а протягом третього – четвертого кварталів різниця між регульованою та нерегульованою оптовою ціною поступово зростала.

Динаміка оптових цін на ринку природного газу у 2022 – 2023 роках, грн/тис. м³ (без ПДВ)

РІВЕНЬ КОНКУРЕНЦІЇ НА ОПТОВОМУ РИНКУ

Індекс Герфіндаля-Гіршмана на оптовому ринку природного газу України у 2023 році становив (з 10 000 максимальних):

- 6 062** висока концентрація на оптовому ринку України в частині оптових покупців природного газу за кордоном
- 1 404** середній рівень концентрації на вході в оптовий ринок України зі сторони джерел надходження природного газу з-за кордону
- 5 184** висока концентрація на оптовому ринку України в частині оптових продавців-видобувників природного газу
- 4 372** висока концентрація в частині всіх джерел надходження природного газу (закуплений за кордоном та видобуток)

ТАРИФИ НА ПОСЛУГИ ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Протягом 2023 року діяли тарифи, які з метою забезпечення повноцінної роботи оператора ГТС, були встановлені Регулятором з 01.01.2020, як тарифи на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу на регуляторний період 2020 – 2024 роки для ТОВ «Оператор ГТС України».

ТАРИФИ НА ПОСЛУГИ РОЗПОДІЛУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Протягом 2023 року тарифи на послуги розподілу природного газу були незмінними (вимога положень статті 1 Закону України «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування»).

ТАРИФИ НА ПОСЛУГИ ЗАКАЧУВАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА ВІДБОРУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ З ГАЗОСХОВИЩ

Структура діючих тарифів (планованої тарифної виручки) на послуги зберігання (закачування, відбору) природного газу АТ «Укртрансгаз», %

Протягом 2023 року діяли наступні тарифи на послуги зберігання (закачування, відбору) природного газу в підземних сховищах для АТ «Укртрансгаз» (без ПДВ):

243,52 грн тариф на послуги закачування за 1000 м³ на добу

0,40 грн тариф на послуги зберігання за 1000 м³ на добу

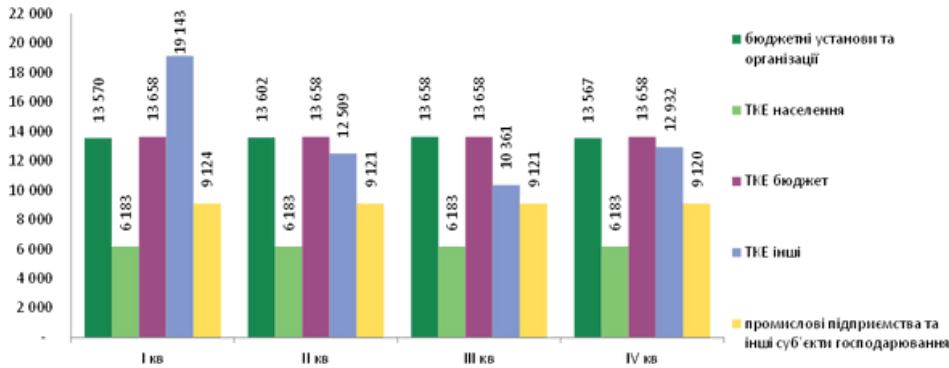
253,03 грн тариф на послуги відбору за 1000 м³ на добу

Нафтогазовий сектор

ПОКАЗНИКИ РОБОТИ РОЗДРІБНОГО РИНКУ

653 Індекс Герфіндаля-Гіршмана на нерегульованому сегменті роздрібною ринку природного газу в частині обсягів поставленого природного газу побутовим споживачам у 2023 році, що говорить про незначний рівень концентрації на ринку.

ДИНАМІКА ЦІН

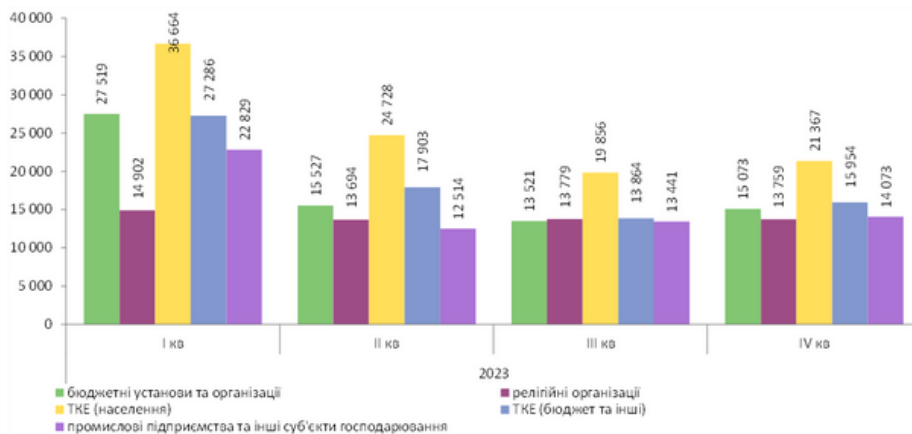

8 877 грн
за тис. м³ (без ПДВ)

середньозважена роздрібна ціна на регульованому сегменті роздрібною ринку природного газу.

Найвища середньозважена ціна природного газу для побутових споживачів спостерігалася у другому кварталі 2023 року, найнижча – у четвертому кварталі 2023 року.

Динаміка цін на регульованому сегменті роздрібною ринку природного газу (без урахування тарифів на транспортування та розподіл природного газу та ПДВ) у 2023 році, грн/тис. м³

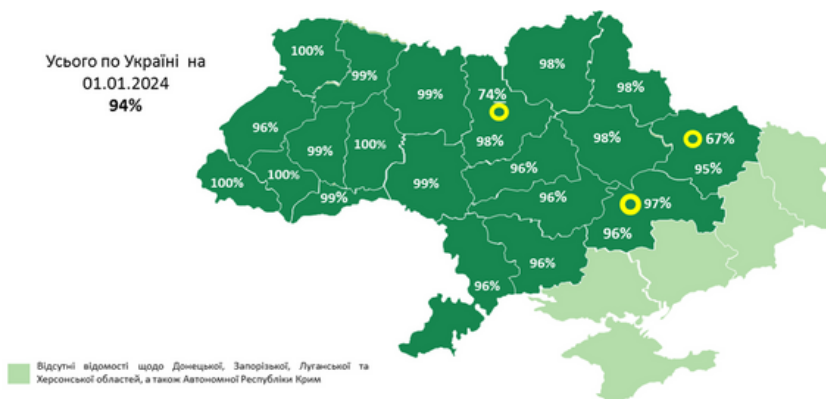

15 891 грн
за тис. м³ (без ПДВ)

середньозважена роздрібна ціна на природний газ для побутових споживачів на нерегульованому сегменті роздрібною ринку природного газу із вільним ціноутворенням у 2023 році.

Динаміка цін на нерегульованому сегменті роздрібною ринку природного газу (без урахування тарифів на транспортування та розподіл природного газу та ПДВ), грн/тис. м³

КОМЕРЦІЙНИЙ ОБЛІК

ПРИЄДНАННЯ СПОЖИВАЧІВ ДО ГАЗОВИХ МЕРЕЖ

Протягом 2019 – 2023 років до магістральних мереж оператора ГТС приєднувались лише газовидобувні підприємства.

11,9 млн кількість приєднаних до ГРМ споживачів

10 769 нових приєднань до ГРМ

5 нових приєднань до ГТС

Відсоток абонентів з комерційним обліком природного газу (у розрізі областей, а також м. Київ, м. Дніпро та м. Харків) станом на 01.01.2024

REMİT та “Зелена” трансформація енергосистеми

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ REMİT

10 червня 2023 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» № 3141-ІХ. Прийняттям закону Україна виконала зобов'язання щодо транспозиції вимог Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року про добросовісність та прозорість на оптовому енергетичному ринку, а також деяких положень Імплементативного Регламенту Комісії (ЄС) № 1348/2014 від 17.12.2014 про імплементацию статті 8(2) і статті 8(6) Регламенту REMİT.

У 2023 році НКРЕКП на виконання Закону:

CLEAN ENERGY PACKAGE

Пакет ЄС “Чиста енергія для всіх європейців” в частині інструментів розвитку ВДЕ у звітному періоді був імплементований у національне законодавство України.

30 червня 2023 року прийнято Закон України № 3220-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та «зеленої» трансформації енергетичної системи України».

РИНКОВА ПРЕМІЯ/FEED-IN-PREMIUM

альтернативна система стимулювання виробництва електричної енергії з ВДЕ, для генерації, якій встановлено “зелений” тариф (виробник з ВДЕ має право обрати цю систему підтримки) або яка за результатами аукціону набула право на підтримку (в рамках аукціону виробники можуть отримати лише цю систему підтримки). Згідно з цією системою пропонується виплата гарантованим покупцем різниці між розміром “зеленого” тарифу/аукціонної ціни та розрахунковою ринковою ціною.

МЕХАНІЗМ САМОВИРОБНИЦТВА / NET BILLING

система підтримки, за якою відбувається взаєморозрахунок вартості обсягу відпуску електричної енергії в електричну мережу генеруючими установками таких споживачів та вартості обсягу відбору ними електричної енергії з електричної мережі

АГРЕГАЦІЯ / AGGREGATION

об'єднання різних електроенергетичних установок, які призначені для виробництва, споживання та зберігання енергії з метою її купівлі-продажу, надання допоміжних послуг та балансування.

ГАРАНТІЇ ПОХОДЖЕННЯ “ЗЕЛеної” ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ / RES GO

віртуальний інструмент електронного «маркування» електричної енергії з ВДЕ, який покликаний додатково стимулювати розвиток ВДЕ за рахунок свідомого попиту саме на “зелену” енергію.

НКРЕКП визначено Уповноваженим органом щодо видачі, обігу та погашення гарантій походження електричної енергії, виробленої з ВДЕ, на території (домени) України.

У звітному періоді напрацьовано всю підзаконну нормативно-правову базу та започатковано співпрацю:

- з компанією Grexel - постачальником програмного забезпечення, що працює у багатьох країнах ЄС та на замовлення Секретаріату Енергетичного Співтовариства напрацьовала базовий програмний продукт
- з Асоціацією органів-емітентів (AIB) - організацією, до якої входять усі національні Уповноважені органи, для забезпечення приєднання реєстрів до загальноєвропейського AIB-hub.

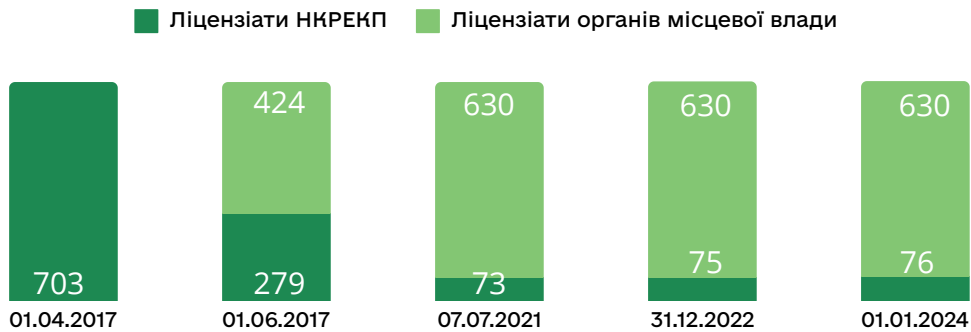

Сфера теплопостачання

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Після децентралізації повноважень у сфері теплопостачання НКРЕКП продовжує здійснювати державне регулювання шляхом нормативно-правового та методологічного забезпечення діяльності суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання.

ЗАХОДИ ЩОДО СТАБІЛІЗАЦІЇ СФЕРИ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Співпраця з Урядом, Парламентом та РНБОУ щодо проблемних питань проходження осінньо-зимового періоду 2023/2024 рр. та шляхів їх вирішення, зокрема в рамках Штабу із підготовки до опалювального періоду 2023/24 років під час воєнного стану.

Визначення джерел фінансування для забезпечення функціонування обладнання альтернативного (резервного) енергозабезпечення об'єктів критичної інфраструктури на виконання рішення РНБОУ.

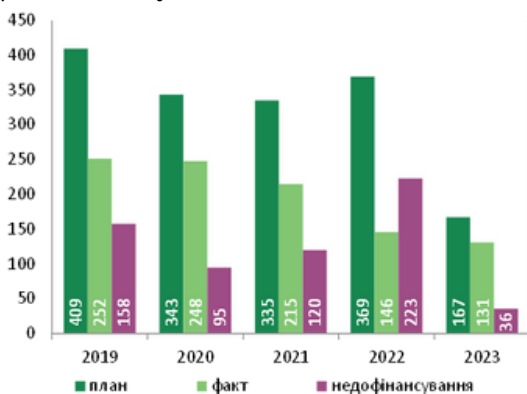
З метою сталого проходження опалювального сезону у 2022 – 2023 роках, прийнято рішення про продовження терміну виконання інвестиційних програм на 2022 рік для ліцензіатів з виробництва теплової енергії, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках, до 30 вересня 2023 року.

Продовжено терміни фінансування та виконання ремонтних робіт, визначених при встановленні тарифів на виробництво теплової енергії, для ліцензіатів з виробництва теплової енергії, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках і які передбачалось виконати впродовж 2022 року, до 30 вересня 2023 року.

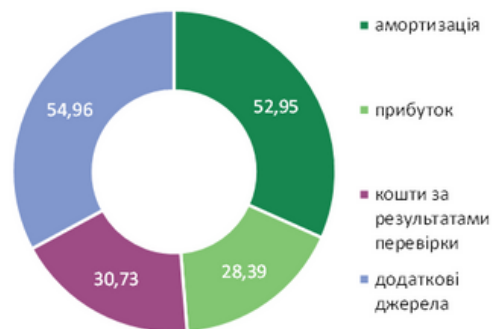
Напрацьовані зміни до нормативно-правових актів щодо врегулювання заборгованості з різниці в тарифах. Оприлюднено розрахунки 636 суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, здійснені за період з 01.01.2023 по 31.12.2023 на загальну суму 17 067 млн грн, у тому числі за категорією споживачів «населення» – 13 957 млн грн.

ВИКОНАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОГРАМ ЗА 2023 РІК

Фактичне фінансування інвестиційних програм ліцензіатів з виробництва електричної та теплової енергії (відносно річних планів, схвалених НКРЕКП), становить 130,5 млн грн (без ПДВ) або 78,1 % від річного плану. Освоєння зазначених інвестиційних програм протягом 2023 року становить 134,9 млн грн (без ПДВ) або 80,8 % від річного плану.

Динаміка фінансування інвестиційних програм ТЕЦ за 2019-2023 роки, млн грн

Складові схвалених НКРЕКП інвестиційних програм виробників теплової енергії 2023 році, млн грн (без ПДВ)

Сфера теплопостачання

МОНІТОРИНГ СФЕРИ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

У звітному періоді розпочато щомісячний моніторинг ринку теплової енергії.

На виконання вимог Закону про НКРЕКП постановою НКРЕКП від 04.10.2023 № 1825 «Про моніторинг ринку теплової енергії» було затверджено:

- Порядок моніторингу ринку теплової енергії;
- Порядок моніторингу розподілу та використання коштів, що надходять на небюджетні рахунки теплопостачальних та теплогенеруючих організацій.

Рівень середньозважених тарифів (без ПДВ), на 1 січня 2024 року:

- населення – **1 421 грн/Гкал;**
- бюджетні установи – **3 103 грн/Гкал;**
- релігійні організацій – **2 795 грн/Гкал;**
- інші споживачі – **3 825 грн/Гкал.**

34,5 млрд грн

Рівень заборгованості споживачів на кінець 2023 року

81,2 млрд грн

Рівень кредиторської заборгованості підприємств за спожиті ПЕР, централізоване водопостачання та водовідведення на кінець 2023 року

Рівні застосовуваних та економічно обґрунтованих тарифів, грн/Гкал (без ПДВ)

МОНІТОРИНГ РОЗПОДІЛУ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ, ЩО НАДХОДЯТЬ НА НЕБЮДЖЕТНІ РАХУНКИ ТТО

У частині забезпечення гарантованого, та безперебійного постачання природного газу виробникам теплової енергії та бюджетним установам, а також створення умов для стабільного проходження опалювального періоду 2023/2024 років, шляхом внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19.07.2022 № 812 (далі – Постанова) з 01.09.2023 скасовано механізм списання коштів з рахунків виробників теплової енергії на користь постачальника природного газу. Також передбачено, що на період до 31.08.2024 кошти, що надходять на рахунки виробників тепла, відкриті в банках, перераховуватимуться на небюджетні рахунки, відкриті цими ж виробниками тепла в органах Державної казначейської служби України (далі – Казначейство) з подальшим розподілом за пропорцією: 65 % на рахунок ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» та 35 % на рахунки теплопостачальних та теплогенеруючих організацій (далі – ТТО), або за окремим порядком розподілу коштів (для ТТО, витрати на природний газ яких становлять менше 80 відсотків у структурі витрат на паливо, включених до складу тарифів).

Згідно з визначеними Постановою функціями НКРЕКП здійснює моніторинг розподілу та використання коштів, що надходять на небюджетні рахунки теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, за даними якого у вересні - грудні 2023 року на небюджетні рахунки, відкриті ТТО в органах Казначейства надійшло - **10 011 млн грн**, з яких на небюджетні рахунки ТОВ «Нафтогаз Трейдинг» розподілено - **6 184 млн грн (61,8%)**, на небюджетні рахунки ТТО для подальшого використання - **3 827 млн грн (38,2%)**.

Витрати ТТО з небюджетних та поточних рахунків на здійснення платежів, пов'язаних із виконанням заходів з підготовки до опалювального сезону склали **1 572 млн грн**.

ПОРЯДОК ПРИЄДНАННЯ ДО ТЕПЛОВИХ МЕРЕЖ

На виконання вимог законодавства НКРЕКП було прийнято постанови:

- від 04.10.2023 № 1823 «Про затвердження Порядку приєднання до теплових мереж»
- від 05.12.2023 № 2286 «Про затвердження Методики встановлення плати за приєднання до теплових мереж», які набрали чинності 22 березня 2024 року.

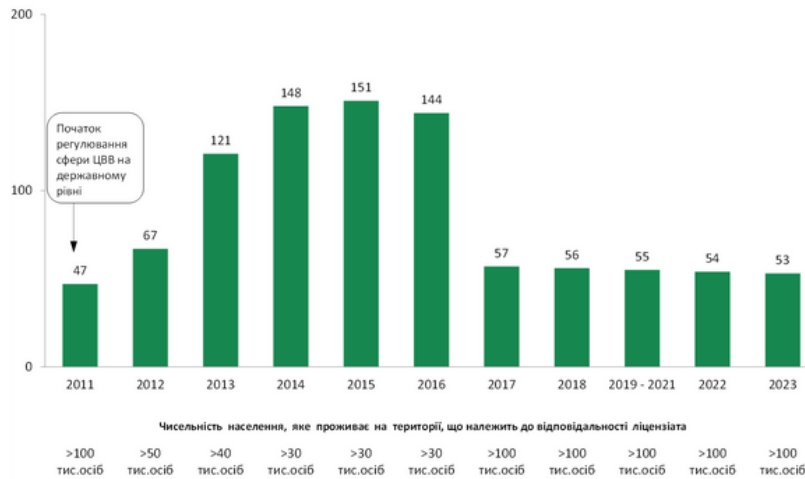
Цими рішеннями передбачено врегулювання відносин, які виникають у процесі приєднання тепловикористальних, теплогенеруючих, у тому числі когенераційних, установок до теплових мереж, а також типові форми заяв, опитувальних листів, договорів та технічних умов на приєднання; примірні форми кошторисів, розрахунків; вимоги до обліку доходів та витрат пов'язаних з наданням послуг з приєднання; можливість отримання замовниками, в окремих випадках, на безоплатній основі послуги з приєднання та окремих послуг (робіт), що пов'язані з приєднанням до теплових мереж тощо.

Сфера централізованого водопостачання та водовідведення

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ

У більшості населених пунктів України завдяки професіоналізму фахівців водоканалів упродовж 2023 року здійснювалося безперебійне надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (ЦВВ). За неможливості надання послуг через системи ЦВВ, були використані резервні джерела і системи питного водопостачання, спеціалізованого обладнання; індивідуальні і групові засоби очищення і знезараження питної води; поставка фасованої питної води та води в ємностях для індивідуального і групового користування. Винятком були зони активних бойових дій та окуповані території.

У звітному періоді обсяг ринку, що регулюється НКРЕКП, залишився без змін. НКРЕКП регулює діяльність 2 % підприємств, що надають 76 % обсягу послуг ЦВВ.

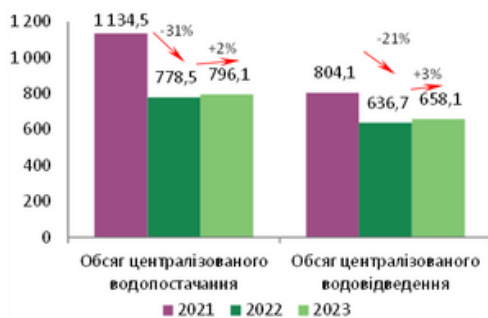

Кількість суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, діяльність яких підлягає державному регулюванню (одиниць, на кінець року)

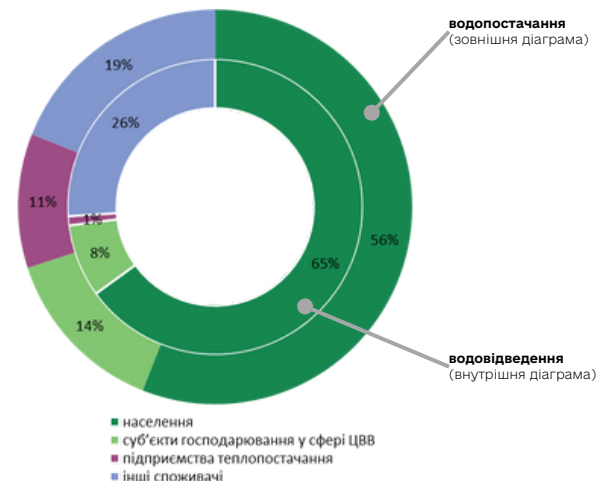
ОБСЯГИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ

Ліцензіати НКРЕКП у 2023 році надали послуг більше ніж у 2022 році: водопостачання – на 2 %, водовідведення – на 3 %, тобто споживчий попит поступово відновлюється. Втім, переважна більшість водоканалів ще не повернулися до рівня 2021 року.

Розподіл обсягів реалізації послуг у сфері ЦВВ за категоріями споживачів у звітному році залишився традиційним.

Обсяги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, 2021–2023 рр, млн м³

РІВЕНЬ РОЗРАХУНКІВ СПОЖИВАЧІВ

2023 рік

2022 рік

2021 рік

Рівень розрахунків усіх категорій споживачів за послуги у 2023 році покращився порівняно з попереднім роком та є на рівні до повномасштабного вторгнення. При цьому категорія "Населення" сплатила 93 % від вартості отриманих послуг, а побутові споживачі сплатили 114 % та 100 % річної вартості послуг відповідно. Найгірше у 2023 році розраховувалися підприємства теплопостачання (на 86 %).

Унаслідок неповної оплати послуг споживачами не отримано за підсумками року **1,0 млрд грн** нарахованих до сплати коштів (у 2022 році – 2,4 млрд грн, у 2021 році – 1,1 млрд грн, у 2020 році – 1,9 млрд грн).

Сфера централізованого водопостачання та водовідведення

ЦІНОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Фінансування ліцензіатів НКРЕКП у сфері ЦВВ здійснювалося за рахунок оплати послуг споживачами за тарифами, що були встановлені НКРЕКП до введення воєнного стану в Україні; в окремих випадках долучалися видатки з місцевих бюджетів.

У 2023 році рекомендації Уряду України не підвищувати тарифи на комунальні послуги були актуальні, а видатки на відшкодування заборгованості з різниці в тарифах на послуги з ЦВВ Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» не було передбачено. Отже, упродовж 2022–2023 рр. тарифи на ЦВВ зберігалися на рівні початку 2022 року.

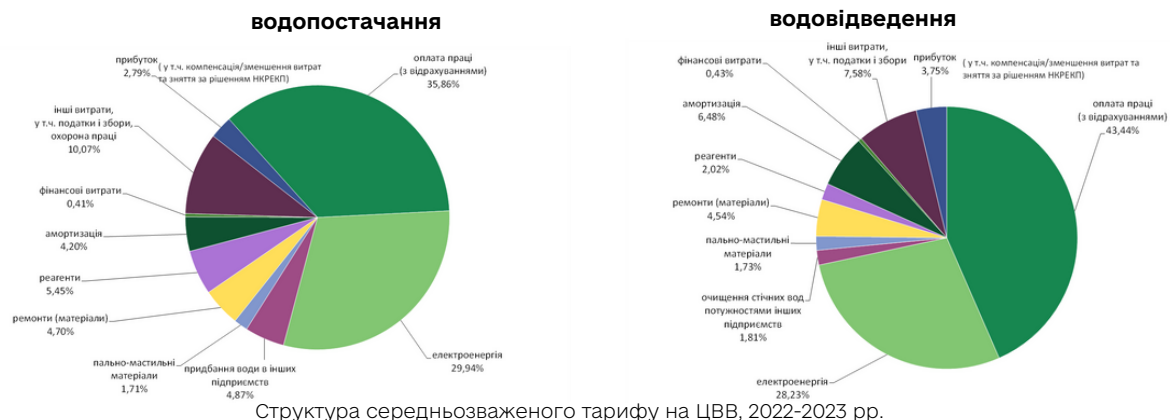
Внаслідок продовження у 2023 році воєнних дій тенденціями у сфері ЦВВ були:

- збитковість ліцензованих видів діяльності через перевищення фактичних витрат над плановими, закладеними у тарифах;
- зростання дебіторської та кредиторської заборгованості ліцензіатів;
- руйнування мереж водопостачання та водовідведення та інших об'єктів у зонах бойових дій, у тому числі найбільш критичне у зв'язку з підривом дамби Каховської ГЕС у червні 2023 року;
- тимчасові перебої у водопостачанні через знеструмлення внаслідок руйнації об'єктів енергетичної інфраструктури.

НКРЕКП неодноразово зверталася до Уряду щодо нагальної потреби перегляду тарифів на ЦВВ у період дії воєнного стану або виділення коштів з державного та місцевих бюджетів для компенсації фактичних витрат водопровідно-каналізаційних господарств, необхідних для надання споживачам послуг належного рівня якості та безпеки.

ТАРИФИ НА ЦЕНТРАЛІЗОВАНЕ ВОДОСПОЖИВАННЯ:

Головними статтями у структурі планової собівартості у 2022–2023 рр. залишаються витрати на оплату праці та на придбання електричної енергії. Однак слід відзначити, що їх питома вага дещо змінилась порівняно з попередніми роками й відповідні частки становили: у водопостачанні 37 % та 31 % (у 2021 році 43 % та 25 %), у водовідведенні 45 % та 29 % (у 2021 році 54 % та 22 %).

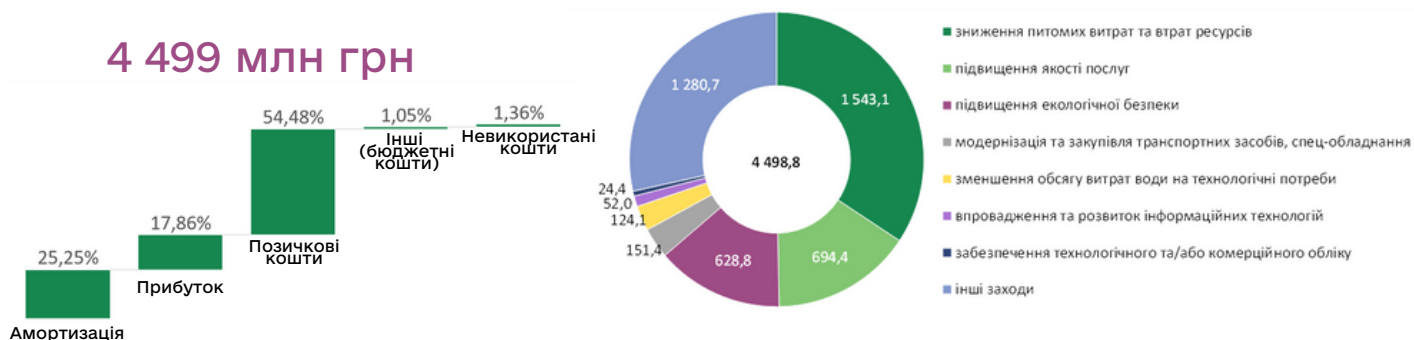

Середньозважений тариф на централізоване водопостачання у 2022–2023 рр. становив **12,14 грн/м³** (без ПДВ), що на 1,30 грн/м³ або на 12 % вище рівня 2021 року.

Середньозважений тариф на централізоване водовідведення у 2022–2023 рр становив **10,92 грн/м³** (без ПДВ), що на 1,44 грн/м³ або на 15 % вище рівня 2021 року.

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Реновація мереж є однією з найбільших проблем галузі через нестачу коштів. Загальна довжина мереж водопостачання ліцензіатів НКРЕКП становить 43,5 тис. км. З них ветхими та аварійними є 44 %, а вартість їх відновлення становить 287,2 млрд грн, що у сотні разів перевищує річні суми амортизації. Подібним є становище й з відновленням мереж водовідведення.

Планові обсяги та джерела інвестицій ліцензіатів НКРЕКП у сфері ЦВВ на 2023 рік

Планований обсяг фінансування інвестиційних програм у 2023 році в розрізі пріоритетних заходів, млн грн

Енергетична ефективність

НКРЕКП у своїй діяльності дотримується принципу EE1st (енергоефективність перш за все), який є основним принципом у ЄС стосовно рішень у сфері енергетики, що застосовується при плануванні, при прийнятті рішень щодо тарифів та інвестпрограм стосовно магістральних та розподільних мереж.

Директива 2012/27/ЄС
про енергетичну ефективність

Закон України
«Про енергетичну ефективність»

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Розгортання інтелектуальних мереж та систем обліку електричної енергії для власного регулювання споживачами їхнього споживання та для сприяння їхній активній участі у роботі ринку електричної енергії (внесено зміни до Кодексу комерційного обліку електричної енергії).

Фінансування енергоефективних заходів у схвалених інвестиційних програмах ОСР

Будівництво, модернізація та реконструкція
електричних мереж та обладнання

6,9 млрд грн
(без ПДВ)

63 % від загальної суми схвалених
інвестиційних програм

Зменшення та недопущення
нетехнічних витрат

1,6 млрд грн
(без ПДВ)

15 % від загальної суми схвалених
інвестиційних програм

З метою сприяння розвитку “розумних мереж”, в інвестиційних програмах ОСР були передбачені кошти на: телемеханізацію підстанцій та впровадження/оновлення програмних комплексів: АСДТУ, OMS, DMS; впровадження інтелектуальних лічильників у споживачів електричної енергії.

НАФТОГАЗОВИЙ КОМПЛЕКС

У 2023 році було затверджено 33 Плани розвитку газорозподільних систем на 2024 – 2033 роки газорозподільних підприємств, що включають заходи, спрямовані на зниження виробничо-технологічних витрат та понаднормованих витрат природного газу.

1 578,8 млн грн
(без ПДВ)

загальна планована сума фінансування
інвестиційних програм газорозподільних
підприємств у 2024 році

Інвестиційними програмами Операторів ГРМ на 2023 рік десятирічних Планів розвитку газорозподільних систем на 2023 – 2032 роки було передбачено заходи із встановлення 44 774 індивідуальних лічильників газу населенню на загальну суму 128,2 млн грн (без ПДВ).

З метою забезпечення комерційного обліку природного газу, що використовується тільки для приготування їжі, інвестиційними програмами Операторів ГРМ на 2024 рік десятирічних Планів розвитку газорозподільних систем на 2024 – 2033 роки передбачено заходи зі встановлення 28 780 індивідуальних лічильників газу населенню на загальну суму близько 89,7 млн грн (без ПДВ).

СФЕРА ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

З метою приведення нормативно-правових актів НКРЕКП у відповідність до вимог Закону «Про енергетичну ефективність», прийнято постанови НКРЕКП:

- від 24.01.2023 № 140 «Про внесення змін до Порядку розроблення, затвердження, погодження, схвалення та виконання інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;
- від 24.01.2023 № 141 «Про внесення змін до Порядку розроблення, затвердження, погодження, схвалення та виконання інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання, що виробляють і постачають теплову енергію за допомогою систем автономного теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

СФЕРА ВОДОПОСТАЧАННЯ

Задля стимулювання підприємств водопостачання до забезпечення раціонального використання енергетичних та водних ресурсів, зменшення витрат питної води під час її виробництва, транспортування та розподілення НКРЕКП встановлює індивідуальні технологічні нормативи використання питної води (ІТНВПВ), термін дії яких становить 5 років.

Головні цілі, на досягнення яких було спрямоване інвестування у 2023 році, – зниження питомих витрат і витрат енергетичних та інших ресурсів; підвищення рівня екологічної безпеки; покращення якості послуг.

Ліцензування та контроль

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ЗА СФЕРАМИ

Видано **295** ліцензій, з яких >47 % у сфері електроенергетики.

Видано **першу** ліцензію зі зберігання енергії.

За цей же період анульовано **45** ліцензій.

Станом на кінець звітного періоду чинних ліцензій – **3667**.

На виконання Закону України про відновлення та «зелену» трансформацію НКРЕКП розробила ліцензійні умови для нових учасників ринку, що вступили дію:

- **07.12.2023** - для операторів малих систем розподілу електричної енергії;
- **19.12.2023** - для агрегації на ринку електричної енергії.

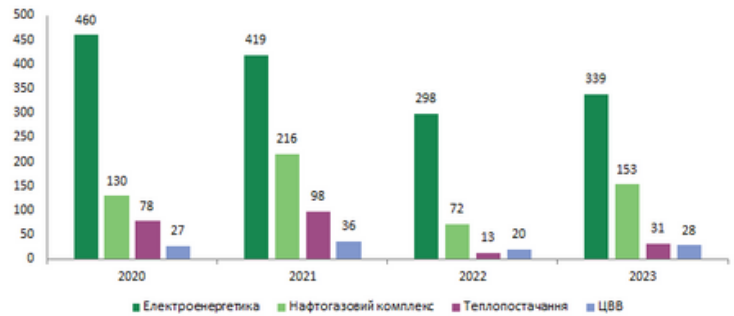
Кількість виданих нових ліцензій у 2023 році за видами діяльності

КОНТРОЛЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЛІЦЕНЗІАТАМИ ЗАКОНОДАВСТВА

У 2023 році НКРЕКП здійснила **551** перевірку щодо дотримання ліцензіатами вимог законодавства з них:

- **284** планові;
- **214** позапланових виїзних;
- **53** позапланових невиїзних.

На виконання Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» від 10.06.2023 №3141-ІХ прийнято Порядок (методику) визначення розміру штрафів, які накладаються НКРЕКП.

Кількість перевірок НКРЕКП по сферах у 2020 – 2023 роках

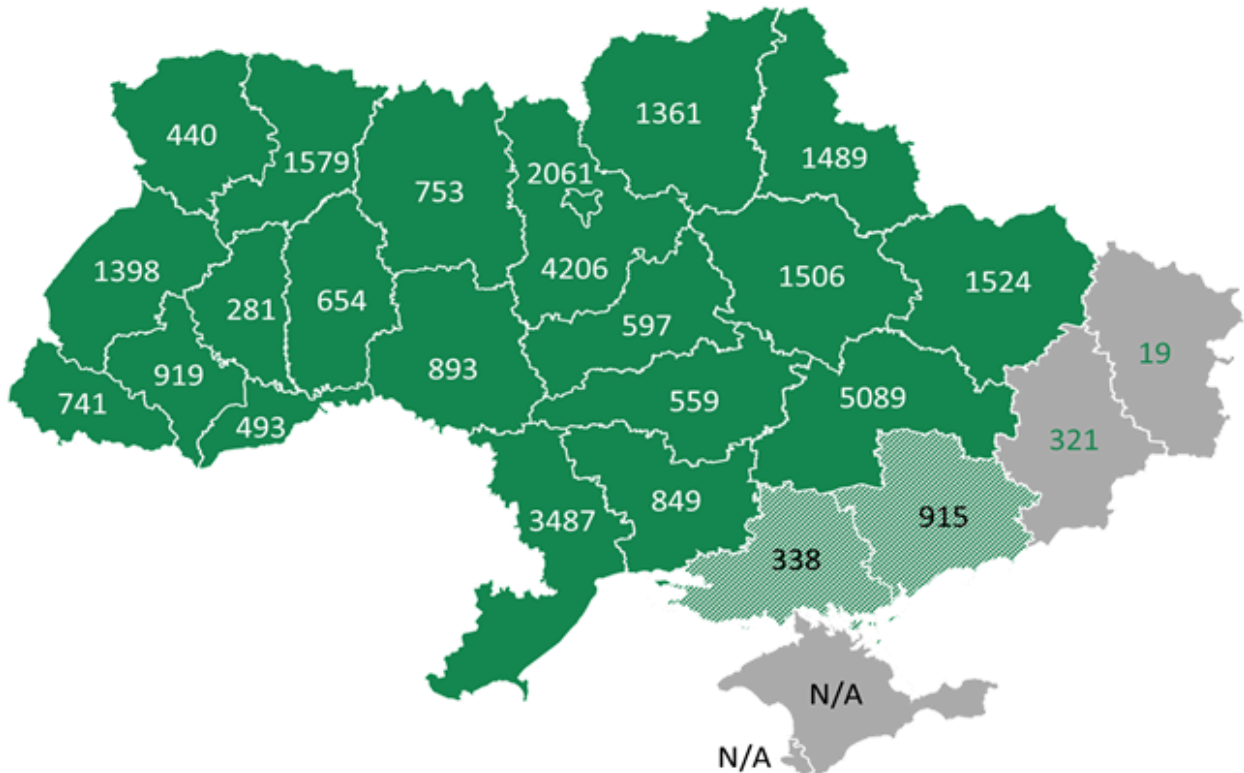
Підписано Меморандум про взаєморозуміння між НКРЕКП та Секретаріатом Енергетичного Співтовариства щодо співпраці у сфері верифікації предметів, закуплених для українських енергетичних компаній через Фонд енергетичної підтримки України.

Загальні показники щодо перевірок НКРЕКП у 2020 – 2023 роках

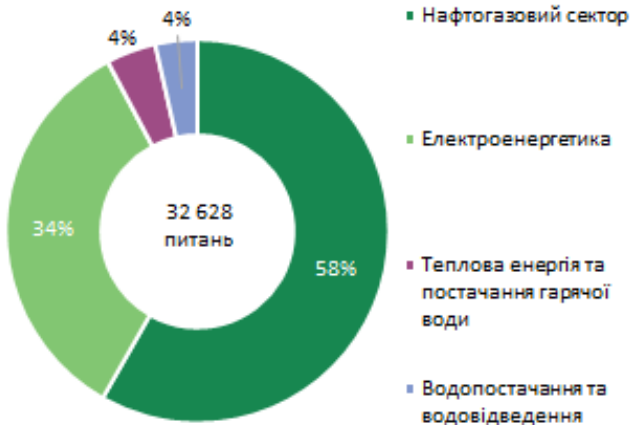
Рік	Планові перевірки	Позапланові перевірки	Усього перевірок	Кількість накладених штрафних санкцій	Сума накладених фінансових санкцій, грн
2020	36	659	695	400	56 428 727
2021	327	442	769	475	91 293 176
2022	104	299	403	147	23 910 500
2023	284	267	551	216	42 737 921

Захист прав споживачів

РОЗГЛЯД ЗВЕРНЕНЬ ДО НКРЕКП

Регіональний розподіл звернень до НКРЕКП

Протягом 2023 року до НКРЕКП надійшло **32 095** звернень громадян щодо **32 628** питань з різних сфер регулювання.

Найбільше звернень надійшло від жителів Дніпропетровської області, м. Києва та Київської області, Одеської та Рівненської областей.

Регулятором було проведено **179 перевірок на звернення споживачів** про порушення їхніх прав та інтересів суб'єктом господарювання у регульованих сферах

Сфера	Кількість перевірок	Усього порушень	Штрафні санкції, грн
Електроенергетика	140	670	6 547 924
Нафтогазовий комплекс	38	79	4 102 287
ЦВВ	1	2	
Усього	179	751	10 650 211

Захист прав споживачів

ЯКІСТЬ НАДАННЯ ПОСЛУГ

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Компенсації за недотримання стандартів якості електропостачання

За звітними даними компаній з розподілу електричної енергії у 2023 році було надано **компенсації 82 826 споживачам на загальну суму 16 047 161 грн**, з них:

- **45 196 споживачам на суму 4 627 814 грн** щомісячних компенсацій за недотримання показників відхилення напруги;
- **18 261 споживачам на суму 5 953 960 грн** за недотримання належної якості електричної енергії;
- **15 500 споживачам на суму 3 433 277 грн** за недотримання гарантованого стандарту щодо строків усунення причин неякісного електропостачання;
- **3 710 споживачам на суму 1 928 120 грн** за недотримання гарантованого стандарту «відновлення електропостачання після початку перерви в електропостачанні протягом 22 годин»

НАФТОГАЗОВИЙ КОМПЛЕКС

Відповідно до звітних даних у 2023 році компаніями всього було надано **компенсації 673 споживачам на загальну суму 637 789 грн**.

Оператори ГРМ надали **компенсацій 523 споживачам на суму 292 789 грн**, зокрема:

- **129 споживачам на суму 62 800 грн (21,5 %)** за недотримання мінімального стандарту щодо надання проекту договору на приєднання, проекту технічних умов приєднання та відповідних рахунків щодо їх оплати;
- **39 споживачам на суму 46 200 грн (15,8 %)** за недотримання мінімального стандарту щодо укладання договору розподілу природного газу з новим власником (надання (підтвердження) сформованої заяви-приєднання до умов договору розподілу природного газу);
- **111 споживачам на суму 44 400 грн (15,2 %)** за недотримання мінімального стандарту щодо експертизи ЗВТ та/або пломби, ініційованої споживачем.

Постачальники природного газу надали **компенсації 150 споживачам на загальну суму 345 000 грн**, з них:

- **121 споживачу – на суму 314 400 грн (91,1%)** за недотримання мінімального стандарту щодо повернення переплати вартості природного газу на поточний рахунок побутового споживача.

Міжнародна координація

ЕНЕРГЕТИЧНІ РЕФОРМИ - СЕРЕД КЛЮЧОВИХ ПЕРЕДУМОВ ДЛЯ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В ЄС

НКРЕКП була і залишається драйвером євроінтеграційних реформ, послідовно працює над наближенням регуляторного середовища у сфері енергетики до правил і стандартів Європейського Союзу.

За оцінками Секретаріату Енергетичного Співтовариства, Україна - один з лідерів за темпами і рівнем імплементації європейського законодавства серед Договірних Сторін Енергетичного Співтовариства.

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Проект Енергетичної Безпеки USAID - ключовий партнер НКРЕКП на шляху стабілізації та реформування сфери енергетики

постійна робота з європейськими партнерами, зокрема із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, а також у рамках виконання проекту ЄС "Кращі послуги для споживачів"

НКРЕКП поглиблювала співпрацю з Агентством ЄС зі співробітництва регуляторів енергетики, зокрема в рамках імплементації REMIT

Рада Європейських Регуляторів Енергетики (участь НКРЕКП у міжнародних заходах під егідою CEER)

активна співпраця з регуляторами Литви, Естонії, Румунії, Молдови, Польщі, Словаччини, Угорщини з впровадження спільних аукціонів з розподілу пропускнуої спроможності міждержавних перетинів, проектів збільшення потужності на міждержавних газових інтерконекторах тощо

співпраця НКРЕКП з NARUC щодо управління попитом та проекти сонячної енергетики для подолання наслідків енергетичної кризи 2022 - 2023; інтеграції принципів гендерної рівності

6 червня 2023 року НКРЕКП набула статусу повноправного члена в Асоціації європейських регуляторів водних ресурсів

Регіональна асоціація органів регулювання енергетики (експертна підтримка НКРЕКП)

10 пріоритетів роботи НКРЕКП на 2024 рік

- 1 Стабільна і ефективна робота енергосистеми в умовах війни та післявоєнної відбудови
- 2 Європейська інтеграція енергетичних ринків
- 3 Захист прав споживачів. Забезпечення недискримінаційного доступу до енергоресурсів та комунальних послуг для всіх категорій споживачів. Надання можливості споживачам ставати активними учасниками енергетичних ринків
- 4 Розвиток конкуренції та прозорості на енергетичних ринках, як запорука справедливих цін на енергоресурси (імплементация Регламенту REMIT)
- 5 Розвиток транскордонної торгівлі енергоресурсами із країнами-членами ЄС як запорука стабільної роботи енергоринку та джерело додаткових надходжень до бюджету України
- 6 Створення прозорого, прогнозованого та привабливого інвестиційного клімату для інвесторів у енергетичну галузь України
- 7 “Зелене відновлення” та декарбонізація за стандартами ЄС шляхом розвитку відновлюваної енергетики та впровадження принципів і заходів з енергоефективності
- 8 Розкриття потенціалу України як важливого газового хабу Європи
- 9 Антикорупційна політика, невідворотність відповідальності учасників ринку при порушенні правил чи нецільового використання тарифних коштів
- 10 Розвиток Регулятора як професійної та політично незалежної інституції за європейськими стандартами. Прозорість та відкритість роботи Регулятора

Координація виконання індикаторів ключових євроінтеграційних реформ, ініційованих у 2023 році, у межах компетенції НКРЕКП (макрофінансова підтримка України)

• Рекомендації Єврокомісії щодо України в межах пакета розширення ЄС

• План для Ukraine Facility

• Умови позики МВФ

• Умови Світового Банку

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ

+380 (44) 204-48-27

box@nerc.gov.ua

www.nerc.gov.ua

МИ ТАКОЖ У СОЦМЕРЕЖАХ:

